

PATVIRTINTA

Klaipėdos lopšelio-darželio „Puriena“
direktoriaus

2018 m. kovo 12 d. įsakymu Nr. V- 28

PRITARTA

Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos
Ugdymo ir kultūros departamento
Švietimo skyriaus vedėjo

2018 m. kovo 8d. įsakymu Nr. ŠV1-127

KLAIPĖDOS LOPŠELIO-DARŽELIO „PURIENA“ IKIMOKYKLINIO AMŽIAUS NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO PAŽINIMO IR TYRINĖJIMŲ PROGRAMA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Švietimo teikėjas – Klaipėdos lopšelis-darželis „Puriena“ (toliau – įstaiga), įregistruota Juridinių asmenų registre, kodas 190420421. Teisinė forma – biudžetinė įstaiga. Grupė – ikimokyklinio ugdymo mokykla.

2. Įstaigos buveinės adresas – Naikupės g. 27, LT-93202 Klaipėda, Lietuvos Respublika, tel./faksas: (8 46) 34 62 58, el. pašto adresas: puriena.klaipeda@gmail.com, interneto svetainės adresas: www.puriena.mir.lt

3. Programos pavadinimas – Klaipėdos lopšelio-darželio „Puriena“ ikimokyklinio amžiaus neformaliojo vaikų švietimo pažinimo ir tyrinėjimų programa (toliau – Programa).

4. Programos rengėjai: Birutė Jovaišienė, direktoriaus pavaduotoja ugdymui, Raimonda Pažėrienė, direktoriaus pavaduotoja ugdymui, Evelina Rimeikytė – logopedė.

5. Programos koordinatorė – direktorė Virginija Letukienė.

6. Programos trukmė – tęstinė. Programos turinys koreguojamas pagal poreikį.

7. Programos apimtis – vieneri mokslo metai.

8. Programos dalyviai – ikimokyklinio amžiaus vaikai.

9. Programos įgyvendinimui įstaigoje sudarytos palankios sąlygos: įrengtas eksperimentų kambarėlis, įsigytos priemonės vaikų grupiniams ir individualiems užsiėmimams organizuoti, sukurta funkcionali, dinamiška, skatinanti mąstymą ugdymo(si) aplinka.

II SKYRIUS PRINCIPAI

10. Humaniškumo principas. Pagarba vaikui, tinkama vaiko fizinių ir psichinių galių plėtotė, prasmingas vaiko poreikius, interesus ir galimybes atitinkantis ugdymo turinys bei metodai, vaiko pasitikėjimas suaugusiais.

11. Prieinamumo principas. Ugdymo turinys atitinka ikimokyklinio amžiaus vaiko psichofizines galimybes, jo pažinimo, raiškos būdus bei stilių, bendravimo ir elgesio modelius, emocijų pasaulį, pritaikytas skirtingoje socialinėje ir kultūrinėje aplinkoje augusiam ir ugdytam vaikui.

12. Aktyvaus ugdymosi principas. Laikomasi nuostatos, kad vaikas patirtį kaupia pats aktyviai veikdamas, bandydamas, eksperimentuodamas, bendraudamas ir bendradarbiaudamas, sąveikaudamas su aplinka ir daiktais.

13. Individualizavimo principas. Ugdymas grindžiamas kiekvieno vaiko asmenybės pažinimu, ugdymo(si) poreikių pripažinimu, numatant veiklas ir sudarant sąlygas kiekvienam vaikui ugdytis ir tobulėti.

III SKYRIUS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

14. Programos tikslas – formuoti vaikų supratimą apie aplinkinį pasaulį, tenkinti pažinimo poreikį, sudarant galimybes stebėti, tyrinėti, bandyti, mokyti atrasti ir perimti įvairius pasaulio pažinimo būdus.

15. Programos uždaviniai:

15.1. plėtoti vaikų domėjimąsi gamtos objektais, reiškiniais ir daiktais, juos lyginti, rasti panašumus bei skirtumus, padėti skirti medžiagų savybes ir būvius;

15.2. ugdyti gebėjimą mąstyti, samprotauti, spręsti problemas;

15.3. išmokyti pasirinkti darbo priemones bei medžiagas, nuosekliai atlikti technologinius procesus ir veiksmus, įvertinti rezultatus;

15.4. skatinti išgyventi nuostabas, pasigėrėjimo, atradimų džiaugsmą.

IV SKYRIUS TURINYS. METODAI. PRIEMONĖS

16. Ugdymo metodai: pokalbis, stebėjimas, tyrinėjimas, bandymas, eksperimentavimas, žaidimas, situacijos sprendimas, informacijos paieška, veiklos pristatymas.

17. Programos turinys, naudojamos priemonės:

Eil. Nr.	Sritis	Turinys	Priemonės
17.1.	Gamtos pažinimas	Stebi orų pasikeitimus gamtoje, žymi oro pokyčius kalendoriuje. Analizuoja, lygina kelių dienų rezultatus. Tyrinėja sniegą, ledą, šerkšną, lietu, kitus gamtos reiškinius, atlieka bandymą su ledo gabalėliais, nustato vėjo kryptį, kuria metų laikų pristatomąjį stendą. Stebi ir tyrinėja sliekus, sraiges, vabzdžius. Atlieka paprastus bandymus su augalais, daigina, augina, prižiūri augančius augalus. Įsitikina, kad augalams reikia šviesos, vandens ir dirvožemio, suvokia augalų gyvenimo ciklą. Tyrinėja save veidrodyje, žmogaus akies bei skeleto modelius. Įgyja žinių apie ūgį, svorį, kūno dalių bei vidaus organų paskirtį. Gamtos bei aplinkos pažinimui naudojasi penkiais pojūčiais: lytėjimu, klausa, rega, skoniu bei uosle	Kalendorius, priemonės vėjo kryptčiai nustatyti (plunksnos, popieriaus ir audinio juostelės). Termometrai oro bei vandens temperatūrai matuoti, lupa, vabzdžių stebėjimo priemonė, mikroskopas, fotoaparatas, išmanusis telefonas, Vanduo, dirvožemis ir kitos priemonės sėklų daiginimui ir dygstančių augalų priežiūrai. Žmogaus akies bei skeleto modeliai, veidrodis, enciklopedijos, žinynai, žurnalai, kortelių žaidimai. Vaisiai, daržovės, uogos, kiti maisto produktai
17.2.	Aplinkos objektų pažinimas	Domisi, iš ko pagaminti daiktai, kokia jų paskirtis, iš kur gaunama medžiaga daiktui pagaminti (molis, oda, stiklas, plastikas, popierius, metalas ir pan.). Gamina rankų darbo popierių. Tyrinėja žemėlapi bei gaublį, bando naudotis skaitmeniniais žemėlapiiais. Su suaugusiojo pagalba randa pažymėtą	Žemėlapiai, gaublys, kompasas, žiūronai, lupa, kompiuteris, chronometras, smėlio bei mechaninis laikrodžiai, kalendorius. Priemonės popieriui gaminti: popieriaus lapai, indas,

		<p>Lietuvą, Klaipėdą, savo namą, kuria kelionės į darželį žemėlapi. Gamina miesto ar gatvės maketą. Mokosi naudotis kompasu, su suaugusiojo pagalba įvardindamas keturias pasaulio puses. Susipažįsta su laiko trukmę įvardinančiomis sąvokomis bei jo matavimo priemonėmis. Pasitelkdamas įvairius pojūčius tyrinėja ir nustato įvairių daiktų požymius. Stebėdamas eksperimentus susipažįsta su objekto medžiagos savybėmis (pvz.: kas dega, lydosi, tirpsta, garuoja, „auga“, veržiasi, keičia formą, spalvą, dydį), bando pavaizduoti stebėjimų rezultatus lentelėse. Eksperimentuoja dailės priemonėmis - maišo įvairių spalvų vandeninius dažus, tapo ant skirtingos faktūros pagrindo (stiklo, plastiko, audinio, popieriaus ir t.t.). Įvairiais ritminiais, melodiniais bei savo gamybos vaikiškais muzikos instrumentais pritaria dainoms, tyrinėja jų skambėjimo tembrus</p>	<p>vanduo, sietelis, kempinė, rankšluostis, plaukų džiovintuvas, lygintuvas, laikraščiai. Įvairaus dydžio ir faktūrų popieriaus lapai, molis, odos atraižos, stiklo, plastiko bei metalo plokštelės. Vanduo, žvakė, įvairios eksperimentinės medžiagos, žirklys. Mėgintuvėliai, piltuvėliai, įvairios talpos indai, muzikos instrumentai ir priemonės jų gamybai (dėžutės, popierius, skirtingo ilgio ir pločio guma ir kt.)</p>
17.3.	Skaičiavimas ir matavimas	<p>Lygina kasdienėje aplinkoje pasitaikančių daiktų ilgį, aukštį, masę, storį, plotį juos dedant vieną prie kito, kilnojant, matuojant įvairiais matavimo prietaisais, naudojant sąlyginį matą. Skaičiuoja, rūšiuoja daiktus nuo mažiausio iki didžiausio ir atvirkščiai, grupuoja juos pagal išorinius požymius, susipažįsta su skaitmenimis. Atlieka stebėjimus ir eksperimentus, kurių metu tyrinėja tūrio ir formos santykį</p>	<p>Skirtingų matmenų ir talpos daiktai, svarstyklės, liniuotė, ruletė, matavimo juostelė</p>
17.4.	Interaktyvių grindų edukaciniai žaidimai	<p>Tyrinėja interaktyvių grindų naudojimo bei valdymo galimybes. Žaidžia interaktyvius žaidimus, kurie suteikia žinių apie aplinką, gamtą bei jos reiškinius. Tikslingai sukaupia dėmesį, mokosi skaičiuoti, susipažįsta su raidėmis, skaitmenimis bei jų seka. Įvardina dydžius, spalvas ir formas, matuoja šuolio rezultatus liniuote, rulete arba žingsniais. Atskiria, kurie veideliai yra linksmi, kurie pikti ir liūdni. Gamina priemonę „Jausmų namelis“. Lavina mąstymą, greitą reakciją, judesių koordinaciją. Bendrauja su kitais vaikais, pratinasi derinti savo veiksmus, valdyti ambicijas. Suaugusiojo padedamas užrašo rezultatus, vertina savo pasiekimus ir pažangą</p>	<p>Interaktyvių grindų įranga, liniuotė, ruletė, popierius, rašikliai</p>

V SKYRIUS PASIEKIMAI IR JŲ VERTINIMAS

18. Įgyvendinus programą, bus pasiekti kokybiniai ir kiekybiniai pažinimo ugdymo(si) pokyčiai:

18.1. norėdamas pažinti bei suprasti save ir aplinkinį pasaulį, vaikai naudos įvairius tyrinėjimo būdus;

18.2. įgis gebėjimą išvelgti tikėtiną rezultatą, samprotauti bei spręsti problemas.

18.3. gebės stebėjimams, eksperimentams ir bandymams pasirinkti reikiamas priemones, nuosekliai atlikti veiksmus, kūrybiškai ir išradingai pristatyti savo tyrinėjimus ir kitus darbus;

18.4. įgis pasitikėjimo savimi, pedagogais ir draugais jausmą, išgyvens atradimų džiaugsmą.

19. Ugdymo pasiekimų vertinimas:

19.1. taikomi metodai: neformalus ir formalus stebėjimas, interviu su vaiku, pokalbis su tėvais, grupių ir darželio pedagogais, vaiko veiklos analizė, nuotraukos ir kita;

19.2. ugdymo pasiekimų vertinimo dažnumas: 2 kartus per metus (rudenį ir pavasarį);

19.3. ugdymo pasiekimų fiksavimo formos pagal Ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų vertinimo tvarkos aprašą.

SUDERINTA

Klaipėdos lopšelio-darželio „Puriena“
mokytojų tarybos 2017 m. spalio 3 d.
posėdžio protokoliniu nutarimu
(protokolas Nr. 3)

NAUDOTA LITERATŪRA IR ŠALTINIAI

1. Andrews, G. ir kt. 100 mokslinių eksperimentų. Vilnius: Alma litera, 2006.
2. Burneikienė, E. Žmogaus kūnas. Vilnius, 2006.
3. Carla Nieto Martinez. Smagūs bandymai vaikams. Naujoji Rosma, 2014.
4. Dodge D., Colker L., Heroman C. Ikimokyklinio amžiaus vaikų kūrybiškumo ugdymas. Vilnius: Presvika, 2007.
5. Gudžinskas, Z., Paltanavičius, S. Lietuva – 101 gamtos stebuklas. Vilnius, 2010.
6. Hans Jurgen Press. Žaisdami mokomės. Lektūra, 2000.
7. Ikimokyklinio ugdymo metodinės rekomendacijos. 2015.
8. Karazija, R. Žaislai, įdomūs bandymai ir žaidimai. Vilnius: TEV, 2002.
9. Karen Romano Young. Išbandyk. 50 smagių eksperimentų pašėlusiams mokslininkams. 2015.
10. Metodinės rekomendacijos ikimokyklinio ugdymo programai rengti. Vilnius: Švietimo aprūpinimo centras, 2006.
11. Paltanavičius, S. Pažinkime Lietuvos gyvūnus. Vilnius, 2014.
12. Paltanavičius, S., Lietuvos gyvūnai. Vilnius, 2014.
13. Paltanavičius, S. Lietuvos paukščiai. Vilnius, 2014.
14. Paltanavičius, S. Geri darbai gamtai. Kaunas, 2007.
15. Persico, L. Bandymai vaikams. Vilnius, 2016.
16. Utz-Jorg Martin Annette. Įdomieji bandymai. Lektūra, 1999.